

OPIS PROJEKTU

Znać dzieje ludzkości, swojego kraju, regionu, miasta, a w końcu rodziny, to być świadomym swojego człowieczeństwa, życia, aby umieć zmierzyć się z teraźniejszością i tym, co wydarzy się w przyszłości. Każdy człowiek, rzadziej lub częściej zadaje sobie pytania o sens i cel swojego życia. Ten młodszy, poszukujący swojej drogi życiowej, mniej świadomy, zdany jest na wiedzę, doświadczenie ludzi, których spotyka w swoim życiu. Dlatego tak ważna jest edukacja i wychowanie młodego człowieka przez rodzinę i szkołę w różnych dziedzinach życia. Nauczanie historii niesie za sobą wiele informacji o zachowaniach ludzi, ich ideach, relacjach, warunkach życia, zajęciach w przeszłości. Wiedza o wydarzeniach sprzed lat, pozwala dorosłym i młodym odpowiedzieć sobie na wiele pytań w aktualnym życiu, a co za tym idzie - wyznaczyć cele swojego przyszłego życia. Europejscy pedagodzy, szkoły, instytucje edukacyjne i kulturalne, którym leży na sercu wychowanie w duchu wartości młodych ludzi, stale poszukują nowych metod, aby wzbudzić ciekawość i rozwijać wiedzę o wydarzeniach z przeszłości wśród młodzieży.

PAMIĘĆ O OFIARACH II WOJNY ŚWIATOWEJ

Jednym z takich znaczących wydarzeń w dziejach ludzkości jest II wojna światowa i związane z nią idee faszyzmu, które wpłynęły negatywnie na losy wielu narodów świata, a w szczególności na los Polaków i Żydów. Od wielu lat, systematycznie co roku, obchodzony jest w Polsce i we Włoszech, jak i też w innych krajach, Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu, dnia 27 stycznia jako Dzień Wyzwolenia Więźniów Obozu Koncentracyjnego Auschwitz w Oświęcimiu, ustanowiony przez ONZ w 2005r. Miejskie Gimnazjum nr 2 w Oświęcimiu przypomina to wydarzenie, angażując uczniów w przygotowanie akademii, relacji historycznych, prezentując je dla całej społeczności szkolnej. We Włoszech, w regionie Umbrii, działający tam Instytut Historii Współczesnej Umbrii z tej okazji również organizuje wiele inicjatyw, trwających kilkanaście dni – pokazy filmów, wystawy, warsztaty, wykłady dla wszystkich, a szczególnie dla młodzieży szkół i uczelni, na temat historii KL Auschwitz-Birkenau.

Celem Instytutu Historii Współczesnej Umbrii wraz z Prezydentem Regionu Umbria instytucjami edukacyjno-kulturowymi z tego regionu, przeprowadzając Dni Pamięci, jest refleksja nad dramatem zanegowanych Praw Człowieka, rasizmem, wojną i Holokaustem oraz wzbudzenie przełożenia sobie przez młodego człowieka myśli o tamtych wydarzeniach na swoje aktualne życie i wartości, jakimi się kieruje, kreując współczesny świat. Dzięki Dniom Pamięci o Ofiarach Holokaustu, obchodzonym w różnych krajach, ludzie na całym świecie nie zapomną o prześladowaniu i zagładzie narodu żydowskiego, rozumiejąc i

uwrażliwiając się na tragedię wojny oraz los więźniów obozów koncentracyjnych, w których przebywało i zostało zamordowanych tysiące ludzi różnych narodowości. Będą robić wszystko, aby taki scenariusz okrucieństwa faszyzmu i nazizmu lub innej złej ideologii już nigdy nie powtórzył się w przyszłości.

Dla mieszkańców Oświęcimia, regionu Małopolski, ze względu na bliskość położenia byłego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, okupację niemiecką, wysiedlenia, czasy II wojny światowej szczególnie mocniej dotyczą, gdyż to właśnie tutaj znieważono i zgładzono milion niewinnych ludzi całego świata przez nazistowskie Niemcy. Wydarzenie to dla mieszkańców Oświęcimia jest tym bardziej przejmujące, gdyż właśnie tu przed wojną miasto słynęło ze zgodnego współistnienia kultury polskiej i żydowskiej, zawartych przyjaźni, współpracy na tle zawodowym, instytucjonalnym oraz ogólnej tolerancji i wzajemnego poszanowania odrębnych kultur i religii.

Obóz koncentracyjny Auschwitz-Birkenau jako Muzeum Pamięci, uwydatnia zbrodnie nazistowskich Niemiec dla milionów zwiedzających, którzy pochylają się nad miejscami upodleń i grobów zamordowanych ludzi. Zwiedzając te miejsca, wyraźnie widać, czym jest zło; rodzą się uczucia oraz myśli co robić, aby w przyszłości nie dopuścić do powtórzenia tak okrutnej historii. Działające w Muzeum Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście organizuje konferencje, prowadzi projekty i inne działania, mające na celu doskonalenie się w dydaktyce Holokaustu dla nauczycieli i edukatorów na całym świecie. Miejskie Gimnazjum nr 2, poprzez różnorodne inicjatywy edukacyjne, odsłania swoim uczniom historię II wojny światowej, Auschwitz-Birkenau, szeroko pojętej kultury żydowskiej, chcąc wpłynąć na rozważania uczniów o wartościach w życiu człowieka oraz na pamięć o ich przodkach w historii regionalnej. We Włoszech, w Statucie Regionu Umbrii, jak podkreśla Pani Prezydent Regionu, pani Catiuscia Marini, fundamentalną wartością jest kultura pokoju, poszanowania praw człowieka, tolerancji, współżycia społecznego, różnorodności, dorobek duchowy, zbudowany na własnej historii obywatelskiej i religijnej. Dlatego ważne jest, aby organizować Dni Pamięci, aby nie przejść obojętnym wobec prześladowań narodu żydowskiego, jak i innych narodów, które spotkał taki straszny los. Muzeum Pamięci Auschwitz-Birkenau oraz inne przedstawione tu instytucje, którym zależy na upamiętnianiu prawdy historycznej, muszą zmierzyć się również z coraz częściej pojawiającym się sformułowaniem we współczesnym świecie o „polskich obozach śmierci”, przez które można fałszywie wysnuć wniosek kto był sprawcą ludobójstwa, które wykonało się na terenie Oświęcimia. Niezapominanie i nietuszowanie historii jest więc kolejnym ważnym powodem, aby przypominać w prawdzie, poprzez różne inicjatywy następnym pokoleniom, tak istotne wydarzenia z dziejów ludzkości, jakim była II wojna światowa.

WSPÓŁPRACA POMIĘDZY SZKOŁAMI UMBRII, INSTYTUTEM HISTORII WSPÓŁCZESNEJ UMBRII A MIEJSKIM GIMNAZJUM NR 2 W OŚWIĘCIMIU.

1/ Dni Pamięci o Ofiarach Holokaustu, Asyż, styczeń 2013

Do obchodów jednego z Dni Pamięci o Ofiarach Holokaustu w Umbrii, w styczniu 2013r., został zaproszony przez burmistrza Asyżu Dyrektor Muzeum Auschwitz-Birkenau, p. mgr Andrzej Kacorzyk oraz Dyrektor Miejskiego Gimnazjum nr 2 w Oświęcimiu, p. mgr Grażyna Korczyk. Właśnie w tym Mieście Pokoju została pokazana wystawa dotycząca obozu koncentracyjnego Auschwitz w ramach corocznych Dni Pamięci. Pani Dyrektor mgr Grażyna Korczyk reprezentowała szkołę oświęcimską, w której nauczyciele współpracują z Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz innymi Instytucjami edukacyjnymi, podtrzymującymi pamięć historyczną, obchodzą w szkole Dni Pamięci Wyzwolenia Miasta, szkolą się na konferencjach metodycznych o kulturze żydowskiej i nauczaniu o Holokauście, problematyce wydarzeń II wojny światowej, prowadzą ogólnopolskie i międzynarodowe projekty, warsztaty i klasy innowacyjne z nauczaniem o historii Oświęcimia i Holokauście. W tym czasie w Regionie Umbria, nie mogło zabraknąć głównego organizatora Dni Pamięci o Ofiarach Holokaustu – Instytutu Historii Współczesnej Umbrii, a wraz z nim, dyrektora dydaktycznego Instytutu, pana prof. Dina Renato Nardelliego. Pan Profesor, zajmujący się dydaktyką historii współczesnej oraz pani mgr Grażyna Korczyk wyrazili obopólną chęć współpracy pomiędzy działalnością dydaktyczną Instytutu dla młodzieży z wybranych szkół z Umbrii a Miejskim Gimnazjum nr 2 w Oświęcimiu, przy dążeniu tych dwóch Instytucji: polskiej Miejskiego Gimnazjum nr 2 i włoskiej – Instytutu Historii Współczesnej Umbrii do tych samych celów: krzewienia pamięci historycznej w obu krajach, a szczególnie pamięci o ofiarach zagłady w czasie II wojny światowej w KL Auschwitz, aby wzbudzać w młodych ludziach chęć poszukiwania dobrych wartości i poszanowania drugiego człowieka.

2/ Projekt włosko-polski „Młodzi Pamięć Miejsca. Świadkowie europejskiej pamięci”, Oświęcim, kwiecień 2013

Nawiązanie kontaktu w styczniu pomiędzy Instytutem Historii Współczesnej Umbrii a Miejskim Gimnazjum nr 2 w Oświęcimiu, przyniosło już swoje pierwsze efekty w kwietniu 2013r. W tym okresie bowiem przyjechała do Krakowa młodzież nauczyciele ze szkoły Istituto Omnicomprensivo im. D. Alighieri z Nocera Umbra wraz z pracownikiem naukowym, asystentem pana prof. Nardelliego, panem Tommaso Rossim z Instytutu Historii. Szkoła ta, mocno związana z Instytutem, przy wsparciu i zaangażowaniu burmistrza miasta Nocera Umbra, pana Giovanniego Bontempiego, realizowała wraz z Miejskim Gimnazjum nr 2 projekt Instytutu „Młodzi Pamięć Miejsca – Świadkowie europejskiej pamięci”. Jednym z punktów projektu było wspólne

zwiedzanie KL Auschwitz-Birkenau oraz wizyta w Miejskim Gimnazjum nr 2 pod kątem nawiązania znajomości wśród uczniów i nauczycieli, wymiana doświadczeń systemów edukacyjnych oraz realizacja warsztatów „Auschwitz. Noc Praw – refleksje nad doświadczeniami po wizycie w obozie”.

3/ Projekt „Młodzi Pamięć Miejsca. Prawa Człowieka”, Nocera Umbra, październik 2013

Przyjazd strony włoskiej, której bardzo spodobała się idea szkoły Miejskiego Gimnazjum nr 2 – zaangażowanie dyrekcji, nauczycieli, uczniów w projekty współpracy międzynarodowej, zaowocował chęcią kontynuacji projektu. W październiku 2013r. uczniowie polskiego gimnazjum udali się do Nocera Umbra, aby tam spotkać się z poznanymi kolegami gimnazjum włoskiego, odkrywać miejsca pamięci historii miast i regionów Włoch oraz pracować nad projektem „Giovani Memoria Luoghi”, który obejmował temat refleksji nad prawami człowieka, wartościami w życiu człowieka, tolerancji, poszanowania godności osobistej, odrębności kulturowej i religijnej. Temat ten poprowadzony i podejmowany był przez panią Marinę Pię Buriani – nauczyciela szkoły włoskiej oraz pana prof. Dina Renato Nardelliego w formie warsztatów w szkole w Nocera Umbra oraz poprzez zwiedzanie zabytków historycznych w Umbrii.

4/ Projekt „Młodzi Pamięć Miejsca. Przestrzeganie Praw Człowieka”, Umbria, październik 2014

Rok później Miejskie Gimnazjum nr 2 ponownie udało się do Umbrii w celu kontynuowania projektu związanego z refleksją nad prawami człowieka, aby zwiększać świadomość indywidualną i zbiorową młodzieży, poczynając od postrzegania przez nich swoich praw i obowiązków. W czasie pobytu we Włoszech uczniowie Miejskiego Gimnazjum nr 2 pracowali nad projektem wraz z kilkoma szkołami umbryjskimi, współpracującymi na co dzień z Instytutem Historii Współczesnej Umbrii. Szkołami tymi były dwa gimnazja - Scuola Secondaria di I grado im. G. Alessi w Santa Maria degli Angeli, Asyż oraz Istituto Omnicomprensivo im. D. Alighieri w Nocera Umbra jak i licea – Liceo im. F. Frezzi w Foligno oraz IPSSART w Spoleto. W ramach spotkań młodzieży polskiego Gimnazjum nr 2 z młodzieżą włoską w/w szkół, zapoznawano się ze sobą, nawiązywano przyjaźnie, poszukiwano wspólnego porozumienia, zwiedzano miejsca historii starożytnej, średniowiecznej i renesansowej Italii oraz realizowano warsztaty pod kątem zanegowania, wykroczeń i nieprzestrzegania praw człowieka, mówiono o konsekwencjach złych zachowań w życiu człowieka oraz o możliwościach porozumienia się i rozwiązywania sytuacji trudnych, konfliktowych, stresujących. Najlepsze rezultaty warsztatów o prawach człowieka zostały wyniesione ze szkoły gimnazjalnej z Asyżu, której ówczesny dyrektor – pani mgr Debora Siena, wyraziła chęć bliższej współpracy z dyrekcją Miejskiego Gimnazjum nr 2 – panią mgr Grażyną Korczyk. Dzięki temu owocnemu porozumieniu dwóch pań

Dyrektor, rozpoczęło realizację wymiany międzynarodowej dwóch szkół gimnazjalnych: polskiej i włoskiej wraz z udziałem w projekcie „Młodzi Pamięć Miejsca”, zainicjowanym i prowadzonym przez Profesorów Instytutu Historii Współczesnej Umbrii. Spotkanie ponowne z nauczycielami szkoły w Nocera Umbra również przyniosło efekt kontynuowania współpracy międzyszkolnej, który miał polegać na korespondencji uczniów dwóch szkół w ramach włoskiego szkolnego projektu o prawach człowieka „Odżywianie planety, energie do życia”. Uczniowie Miejskiego Gimnazjum nr 2 w Oświęcimiu i Istituto Omnicomprensivo w Nocera Umbra mieli pisać do siebie listy, bazując na tematyce kultury kuchni włoskiej i polskiej, właściwego i zdrowego odżywiania się.

5/ Wymiana i Projekt „Młodzi Pamięć Miejsca. Z Oświęcimia do Auschwitz i z powrotem”, Oświęcim, kwiecień 2015

Kolejnym krokiem było rozpoczęcie stricte wymiany międzynarodowej Miejskiego Gimnazjum nr 2 ze Szkołą Średnią I stopnia im. G. Alessi poprzez przyjazd w kwietniu 2015r. uczniów tej szkoły do goszczących ich rodziców uczniów polskich. Wraz z nauczycielami i uczniami szkoły włoskiej przybył pan profesor Dino Renato Nardelli, który kontynuował z uczniami polskimi i włoskimi Projekt „Giovani Memoria Luoghi”, rozpoczęty dwa lata wcześniej pomiędzy młodzieżą z Oświęcimia a szkołami z Umbrii. Ze względu na to, że szkoła polska przyjmowała stronę włoską, pani dyrektor Grażyna Korczyk włączyła się we współtworzenie tematu Projektu do realizacji w Polsce wraz z panem Profesorem. Projekt wizyty kwietniowej Włochów zakładał refleksję młodych ludzi nad zasadami życia zgodnymi z poszanowaniem siebie i drugiego człowieka, poprzez zwiedzanie, a następnie warsztaty dotyczące wizyty w Muzeum Pamięci KL Auschwitz-Birkenau. Podróż do tego miejsca historii czasów II wojny światowej, jak i pochylenie się nad historią własnych rodzin uczniów, odkrywanie i porównywanie historii kultur żydowskiej, polskiej i włoskiej, miało na celu poszukanie odpowiedzi na pytania: Skąd pochodzimy? Kim jesteśmy? Dokąd zmierzamy?. Tematem przewodnim wszystkich działań była praca w życiu człowieka – zawodowa rodziców uczniów wymiany, rzemieślnicza, artystyczna ludzi dawnych pokoleń oraz ta wycieńczająca w obozie koncentracyjnym. Zwiedzając miejsca historii – te niosące dobre wartości i te, pokazujące okrucieństwa człowieka względem człowieka i zastanawiając się nad przeszłością, młodzi ludzie uczyli się szacunku do siebie, swojej odrębności narodowej i kulturowej oraz współdziałania we współczesnej Europie oraz mieli okazję znaleźć odpowiedzi na pytania postawione w Projekcie.

6/ Wymiana i Projekt „Giovani Memoria Luoghi. Z Oświęcimia do Auschwitz i z powrotem.”, Asyż, Nocera Umbra, październik 2015

Następnym punktem realizacji Projektu oraz rewizytą w ramach wymiany międzynarodowej był wyjazd uczniów, nauczycieli i Dyrekcji Miejskiego Gimnazjum nr 2 do Włoch, do szkoły w Asyżu, z której rodzice uczniów włoskich przyjęli uczniów polskich do swoich domów. Kontakt z rodzinami włoskimi okazał się sukcesem, tym bardziej, że rodzice uczniów szkoły włoskiej po raz pierwszy przyjmowali dzieci z innego kraju w ramach wymiany. Na początku pełni obaw, a potem z wielkim żalem żegnali się na koniec pobytu, prosząc, aby przekazać rodzicom polskim, że wspaniale wychowali swoje dzieci. Słyszając takie słowa od zupełnie nieznanych dotąd ludzi, żyjących w innym kraju Europy, o innej kulturze, rodzice, dyrekcja i nauczyciele Miejskiego Gimnazjum nr 2 mogą tylko być dumni z efektów podjętych właściwie metod wychowawczych, którym przyświeca jeden z bardzo wielu podejmowanych celów szkoły – nauczania o Holokauście jako uwrażliwiania na krzywdę ludzką i poszanowania godności własnej i drugiego człowieka. To zachowanie godne młodego, aktywnego obywatela współczesnej Europy widać również u uczniów partnerskiej Szkoły Gimnazjalnej z Santa Maria degli Angeli z Asyżu, stanowiąc potwierdzenie nieocenionej słuszności realizacji Projektu „Giovani Memoria Luoghi”, prowadzonej przez Instytut Historii Współczesnej Umbrii dla młodzieży szkół włoskich z Umbrii i polskiej z Oświęcimia. Podczas pobytu uczniów polskich w Asyżu w październiku 2015r., tematem przewodnim Projektu w odkrywaniu historii mieszkańców Umbrii oraz ich współczesności, była woda, jako fundamentalna wartość w życiu człowieka. Uczniowie polscy i włoscy brali udział w warsztatach, zwiedzali miejsca historyczne związane z wodą, w sposób różnorodnie edukacyjny, przygotowany przez Instytut Historii Współczesnej Umbrii z Perugii oraz Scuola Secondaria di Primo Grado im. G. Alessi z Santa Maria degli Angeli, Asyżu. Poprzez te działania, uczniowie mogli bardziej świadomie zastanowić się nad poszanowaniem wartości niezaprzeczalnej życia, jakim jest woda oraz spojrzeć, poprzez zabytki starożytnej i renesansowej historii Italii, na dorobek kulturowy, warunki życia ludzi poprzednich epok, aby umieć przenieść odnalezione dawne wartości do zachowania w swoim życiu w czasach współczesnych. Nie zapominając o szkole w Nocera Umbra, z którą współpracuje Miejskie Gimnazjum nr 2 od początku Projektu, jeden dzień pobytu w Umbrii poświęcony był temu właśnie miasteczku. Również z tą szkołą, przy wsparciu Instytutu Historii Współczesnej Umbrii realizowany był Projekt „Giovani Memoria Luoghi”, związany z tematyką wody, która jest wizytówką miasta, jeśli chodzi o źródła wód mineralnych. Również fakt, że szkoła w Nocera Umbra wygrała szkolny projekt włoski narodowy „Odżywianie planety, energie do życia”, organizowany przez Federację Włoską Klubu i Centrum UNESCO, pozwala przypuszczać, że pewien wkład w realizację tego projektu oraz wygraną uczniów miał kontakt korespondencyjny uczniów włoskich z uczniami Miejskiego Gimnazjum nr 2 w Oświęcimiu, co tylko nadaje sens utrzymywania współpracy ze szkołami w Umbrii, dzięki której istnieje możliwość wymiany doświadczeń młodzieży na temat współczesnego życia, ich

wspólną refleksję nad przeszłością i - korzystając z tej wiedzy - budowaniem lepszej europejskiej i światowej przyszłości.

EDUKACJA PAMIĘCI HISTORYCZNEJ WŁASNEGO REGIONU W OŚWIĘCIMIU I W UMBRII ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM TEMATYKI PRAW CZŁOWIEKA I HOLOKAUSTU

1/ Nauczanie o problematyce Holokaustu oraz edukacja regionalna prowadzona w Miejskim Gimnazjum nr 2 w Oświęcimiu

Ze względu na współistnienie przed wybuchem II wojny światowej w Oświęcimiu wielokulturowości mieszkańców, a w dużej mierze Żydów, następnie ich prześladowania i tragiczny los, KL Auschwitz-Birkenau, historia miasta i jego znaczenie, powinny mieć istotny wpływ na edukację lokalnej młodzieży. W każdej szkole w Oświęcimiu obchodzone są Dni Wyzwolenia Miasta oraz podejmowane są różne inicjatywy związane z edukacją regionalną, jednak Miejskie Gimnazjum nr 2 wydaje się być szkołą najbardziej zaangażowaną w tematyce edukacji o Holokauście w Oświęcimiu.

Nauczyciele Miejskiego Gimnazjum nr 2 podejmują różnorodne inicjatywy w zakresie edukacji młodzieży na temat historii miasta, wielokulturowości oraz świadomości obywatelskiej odnośnie Kodeksu Praw Człowieka. Szkoła wyróżnia się na tle innych szkół udziałem uczniów w międzynarodowych i ogólnopolskich programach, projektach, konferencjach proponowanych przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie, Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście oraz Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu. Projekty te związane są z tematyką kultury żydowskiej, Holokaustu, tolerancji, praw człowieka, wydarzeń II wojny światowej, KL Auschwitz-Birkenau. Uczniowie w ramach różnego rodzaju form realizacji projektów zwiedzają obóz, spotykają się ze świadkami tamtych wydarzeń, oglądają filmy, wystawy, a następnie dokumentują poznane informacje, wykonując prace literackie, historyczne, artystyczne i teatralne oraz projekty multimedialne.

Nauczyciele języka polskiego na swoich lekcjach wraz z uczniami czytają i omawiają lektury dotyczące tematyki Holokaustu, oglądają filmy, reportaże, piszą wypracowania, np. charakterystyki postaci byłych więźniów lub bohaterów – Polaków, niosących pomoc Żydom w czasie wojny z narażeniem własnego życia. Poznają historię oraz kulturę żydowską i romską, a na zajęciach historii omawiają wydarzenia współczesności – wprowadzenie do zajęć o historii II wojny światowej. Poza edukacją regionalną, prowadzoną w każdej klasie Miejskiego Gimnazjum nr 2, od kilku lat funkcjonują klasy z programem innowacyjnym, o nazwie „Edukacja regionalna w aspekcie wielokulturowości Oświęcimia.” Założenia programowe tej innowacji realizowane są w tych klasach na dodatkowych lekcjach języka polskiego i języka angielskiego.

Celami tej edukacji młodzieży są wzbudzanie poczucia tożsamości ze swoim regionem, angażowanie się w życie własnego środowiska, otwarcie się na inne społeczności kulturowe, rozwijanie postaw patriotycznych w stosunku do swojego regionu, tolerancja wobec różnorodności kulturowej, głównie żydowskiej i romskiej oraz edukacja o historii Oświęcimia. W realizacji założeń i celów tego programu innowacyjnego, szkoła współpracuje z takimi Instytucjami jak: Muzeum Pamięci Auschwitz-Birkenau, Centrum Żydowskie w Oświęcimiu, Stowarzyszenie Romów w Polsce, Towarzystwo Miłośników Ziemi Oświęcimskiej, Oświęcimskie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna.

Ważnym punktem, mocno związanym z niniejszym projektem Seminarium międzynarodowego, jest fakt, iż polscy nauczyciele zaangażowani w nauczanie o Holokauście, organizują warsztaty dotyczące wydarzeń w KL Auschwitz-Birkenau, opowiadają o historii miasta Oświęcim i historii Polski gościom z zagranicy, którzy przyjeżdżają do Miejskiego Gimnazjum nr 2 w ramach współpracy międzynarodowej – wymian i projektów. W 2006 r. szkoła gościła uczestników europejskiego seminarium pt. „Auschwitz – history and symbolism”. Uczestnicy seminarium z dużym zainteresowaniem odnieśli się do przedstawionych przez Panią Dyrektor i uczniów działań wdrażanych przez szkołę w ramach edukacji o Holokauście, wysoko je oceniając.

Działania nauczycieli MG2 w ramach edukacji o pamięci historycznej regionu powodują wśród uczniów: rozwijanie postawy tolerancji i poszanowania praw oraz godności człowieka, zainteresowanie historią Polski i regionu, poznanie kultury i historii Żydów, zaangażowanie w życie środowiska i wydarzenia związane z problematyką Holokaustu, otwarcie się na inne społeczności, uwrażliwienie na zło wojny, doskonalenie wiedzy o prawach człowieka, o obozie zagłady, Holokauście, drugiej wojnie światowej oraz dążenie, aby tragedia milionów ludzi nie powtórzyła się.

2/ Założenia i działalność Instytutu Historii Współczesnej Umbrii

Instytut Historii Współczesnej Umbrii został założony w 1974 r. w trzydziestą rocznicę włoskiej walki oporu przeciwko faszyzmowi i nazizmowi. Instytut ma za zadanie poszukiwanie i dokumentowanie wiedzy na temat historii Umbrii od Zjednoczenia Włoch w 1861 r. do czasów współczesnych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na czas I i II wojny światowej, idei faszyzmu i antyfaszyzmu, walk oporu, internowania, czasów powojennych, odbudowania regionu, emigracji i rozwoju przemysłu. W tym zakresie Instytut prowadzi badania, archiwizuje zebrane dokumenty, wydaje stworzone przez siebie publikacje, organizuje przedsięwzięcia, upamiętniające znaczące wydarzenia w historii współczesnej Włoch i Umbrii, prowadząc działalność naukową.

Ze względu na cel założenia Instytutu, którym jest zgłębianie i propagowanie wiedzy na temat historii Umbrii, nierozzerwalną działalnością, oprócz tej naukowej, wydaje się być działalność dydaktyczna. Polega ona na organizowaniu dla nauczycieli i uczniów warsztatów, kursów i seminariów

dotyczących historii XX w., przy współpracy z Urzędem Edukacji Regionu Umbrii. Głównymi tematami zajęć dla uczniów szkół włoskich są obozy koncentracyjne w Umbrii jako miejsce zanegowanych praw oraz temat fundamentalnych praw człowieka jako wyraz świadomego obywatelstwa europejskiego. Od 2008r. dzięki współpracy z miastem Perugia, Instytut odpowiedzialny jest za podróże dydaktyczne do Miejsca Pamięci Auschwitz, w ramach projektu „Giovani Memoria Luoghi”, autorstwa pana Dina Renato Nardelliego, w których biorą udział uczniowie szkół umbryjskich i polskich, głównie ponadgimnazjalnych. Od 2013r. projekt ten został skierowany bardziej do szkół gimnazjalnych polskich i włoskich, dzięki chęciom podjęcia takiej współpracy przez panią dyr. Grażynę Korczyk, przedstawiciela Miejskiego Gimnazjum nr 2 oraz dyrekcjom szkół gimnazjalnych z Umbrii, Istituto Omnicomprensivo w Nocera Umbra oraz Scuola Secondaria di Primo Grado w Santa Maria degli Angeli w Asyżu. Tym samym uczniowie włoscy i polscy mają okazję wspólnie brać udział w zajęciach międzynarodowych, związanych z historią tych dwóch krajów, okrucieństwem wydarzeń II wojny światowej, martyrologią narodu żydowskiego, na przykładzie której można rozmawiać o prawach człowieka do wolności, poszanowania godności osobistej i narodowej, tolerancji i innych wartościach w życiu ludzi na całym świecie.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE MIĘDZYNARODOWEGO SEMINARIUM A TEMAT NAUCZANIA PAMIĘCI HISTORYCZNEJ W RAMACH PROJEKTU „Młodzi Pamięć Miejsca”

Biorąc pod uwagę wszystkie opisane w Projekcie relacje dotyczące nauczania i propagowania wydarzeń historycznych, głównie związanych z Holokaustem, obozami koncentracyjnymi i ich wpływie na postrzeganie i przestrzeganie praw człowieka wśród uczniów gimnazjum w Polsce i we Włoszech, wydaje nam się, że istnieje potrzeba zebrania i ugruntowania wiedzy nauczycieli i pedagogów włoskich i polskich na temat nauczania o często niełatwym do przekazania temacie, jakim jest Holokaust, dla uczniów młodszych od tych w szkole ponadgimnazjalnej. Seminarium, w czasie którego mogliby się wymienić doświadczeniami nauczyciele, którzy zajmują się tą tematyką na co dzień, może służyć jako forum opracowania lekcji i warsztatów dotyczących edukacji o Holokauście w szkołach w Polsce i we Włoszech. Różnorodność zadań, jakie proponuje Miejskie Gimnazjum nr 2, dodatkowe kształcenie się nauczycieli w tym zakresie oraz wiedza historyczna i opracowania dydaktyczne Instytutu Historii Współczesnej Umbrii, rozwiązania szkoleniowe, jakie proponują Centra Edukacyjne Nauczania o Holokauście, Pamięci Historycznej w Polsce i w innych krajach, mogą stworzyć obraz najlepszych metod do pracy z uczniami w tym zakresie. Zaangażowani pedagodzy będą proszeni zatem o przedstawienie, czego już dokonali w pracy z młodzieżą odnośnie edukacji o zagładzie, szeroko rozumianych prawach człowieka, tolerancji i porozumieniu międzykulturowym. Pedagogzy będą rozmawiać o tym, jakie metody wg nich najlepiej się

sprawdziły, jakie wyzwania stają przed nimi, aby wypracować gotowe scenariusze lekcji lub warsztatów dla szkół zaangażowanych w Projekt współpracy polsko-włoskiej oraz innych zainteresowanych. Pomysły uczestników Seminarium dotyczące metod pracy, którym nieobca jest praca z młodzieżą gimnazjum, powinny zostać przedstawione, omówione i zebrane, aby następnie wybrać i opracować kilka wspólnych, międzynarodowych rozwiązań dla szkół zainteresowanych nauczaniem o zagładzie i szeroko rozumianych prawach człowieka łamanych w czasie II wojny światowej w Polsce i we Włoszech.

Opracowanie: mgr *Beata Matyjaszek-Śnieżek*